

PRÁVNÍ PROBLEMATIKA V OŠETŘOVATELSTVÍ

IV.

ÚOPZ MIPO031p
ÚOPZ MIPO031s

Ústav veřejného zdraví LF MU
Alena Tobiášová

POSTAVENÍ POSKYTOVATELE, ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ A JINÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ

- **Práva a povinnosti poskytovatele**

povinnosti poskytovatele

- ✓ zdravotní služby poskytovat na náležitě odborné úrovni
- ✓ vytvořit podmínky a opatření k zajištění uplatňování práv a povinností
  - pacientů
  - dalších oprávněných osob
  - zdravotnických / jiných odborných pracovníků
- ✓ informovat pacienta o ceně ZS
- ✓ vystavit účet za uhrazené zdravotní služby
- ✓ zpracovat seznam cen poskytovaných ZS nehrazených ZP
- ✓ předat zprávu o poskytnutých ZS registrujícímu poskytovateli
- ✓ předat informace k zajištění návaznosti dalších zdrav. a sociálních služeb poskytovaných pacientovi

povinnosti poskytovatele

- ✓ informovat pacienta, že se na poskytování ZS se podílí osoby získávající způsobilost k výkonu povolání, s právem pacienta odmítnout
- ✓ podílet se na zajištění LPS
- ✓ umožnit odbornou praxi vč. zdravotních výkonů a záznamů do ZD osobám připravujícím se na povolání
- ✓ přijmout pacienta k
  - izolaci, karanténě, léčení nebo lékařskému dohledu
  - ochrannému léčení nařízenému soudem
- ✓ zajistit hospitalizaci
  - nezletilých odděleně od dospělých (do 15 let)
  - žen odděleně od mužů (výjimka akutní lůžková péče intenzivní)

povinnosti poskytovatele

- ✓ umožnit pobyt zákonného zástupce s hospitalizovaným nezletilým pacientem
- ✓ pacienta vybavit při propuštění léčivými přípravky a zdravotnickými prostředky na 3 dny
- ✓ odůvodnit v ZD odchýlení se od medicínského postupu
- ✓ zavést interní systém hodnocení kvality a bezpečí ZS
- ✓ používání antibiotik tak, aby došlo k omezování rizika vzestupu antibiotické rezistence
- ✓ seznam zdravotních služeb, k jejichž poskytnutí je vyžadován písemný souhlas

práva poskytovatele - odmítnout pacienta

- ✓ přijetím pacienta by bylo překročeno únosné pracovní zatížení – došlo by ke snížení úrovně kvality a bezpečnosti ZS poskytovaných pacientům již přijatým
- ✓ přijetí brání provozní důvody, personální zabezpečení nebo technické a věcné vybavení zdravotnického zařízení
- ✓ není pojištěncem ZP, se kterou má poskytovatel uzavřenu smlouvu (mimo EU)

! nesmí dojít k bezprostřednímu ohrožení života / vážnému poškození zdraví pacienta ! - porod, neodkladná péče ...

práva poskytovatele – ukončit péči o pacienta

- ✓ předá pacienta do péče jiného poskytovatele se souhlasem pacienta
- ✓ pominou důvody pro poskytování zdravotních služeb
- ✓ pacient vysloví nesouhlas s veškerými ZS
- ✓ jednání pacienta:
  - závažným způsobem omezuje práva ostatních pac. , úmyslně a soustavně nedodrží navržený individuální léčebný postup
  - neřídí se vnitřním řádem (není způsobeno zdravotním stavem)
  - neposkytuje součinnost pro poskytování ZS

! nesmí dojít k bezprostřednímu ohrožení života / vážnému poškození zdraví pacienta ! - porod, neodkladná péče ...

POSTAVENÍ POSKYTOVATELE, ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ A JINÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ

- **Práva a povinnosti zdravotnických pracovníků**

povinnosti zdravotnických pracovníků

- poskytovat zdravotní služby
  - s odbornou nebo specializovanou způsobilostí
  - v rozsahu odpovídajícím jeho způsobilosti, zdravotnímu stavu pacienta, na náležité odborné úrovni
- řídit se etickými principy
- odbornou první pomoc / zajistit podle potřeby poskytnutí ZS
- zachování mlčenlivosti

práva zdravotnických pracovníků

- ✓ získat informace, že pacient je nosičem infekční nemoci
- ✓ získat informace o dalších závažných skutečnostech
- ✓ neposkytnout ZS v případě, že by došlo k přímému ohrožení jeho života / vážnému ohrožení zdraví
- ✓ odmítnout poskytnutí ZS, pokud by to odporovalo jeho svědomí nebo náboženskému vyznání (informovat poskytovatele - zajištění jiného pracovníka/ poskytovatele)
  - nemožnost odmítnutí
    - ohrožení života pacienta /vážné ohrožení
    - poskytovatel nezajistí poskytnutí ZS

POSTAVENÍ PACIENTA A OSOB JEMU BLÍZKÝCH

- **Nakládání s tělem zemřelého, pitvy**

ochrana lidského těla po smrti

§ 113 OZ

(1) Člověk má právo rozhodnout, jak bude po jeho smrti naloženo s jeho tělem.

(2) Provést pitvu nebo použít lidské tělo po smrti bez souhlasu zemřelého lze jen, pokud tak stanoví jiný zákon.

úkony na těle zemřelého

- a) prohlídka těla zemřelého
- b) pitva, včetně odběru biologického materiálu pro diagnostické účely
- c) odběr orgánů dle transplantačního zákona
- d) odběr tkání a buněk určených k použití u člověka
- e) odběr částí lidského těla pro vědu a výzkum
- f) vyjmutí implantabilních zdravotnických prostředků, je-li to účelné; vyjímání stomatologických pevných protetických výrobků je zakázáno
- g) další úkony stanovené zákonem o pohřebnictví

Časová hranice 2 hodin!

Výjimky! (a, c + soudní pitva)

úmrtí / nález těla zemřelého mimo ZZ

-oznamovací povinnost každého

- registrujícímu praktickému lékaři
- lékařské pohotovostní službě
- evropské číslo tísňového volání 112

-vždy prohlídka těla

- zjištění smrti
- pravděpodobný čas,
- pravděpodobná příčina smrti
- rozhodnutí o pitvě
- označení těla
- výhradně lékař
- organizace a zajištění odpovědnost příslušného kraje

úmrtí ve zdravotnickém zařízení

– Prohlídka těla zemřelého

- poskytovatel, v jehož zdravotnickém zařízení došlo k úmrtí
- poskytovatel ZZS, kdy k úmrtí došlo
při poskytování přednemocniční neodkladné péče

povinnosti prohlížejícího lékaře

- ✓ vyplnění Listu o prohlídce zemřelého
- ✓ ne/určení pitvy (patolog-anatom., zdravotní)
- ✓ oznamovací povinnost vůči pozůstalým
- ✓ oznamovací povinnost vůči policii
- ✓ oznamovací povinnost vůči praktickému lékaři
- ✓ oznamovací povinnost vůči orgánu ochrany veř. zdraví / SÚJBU
- ✓ převoz k pitvě

pitvy

- **patologicko-anatomické** - zjištění základní nemoci, dalších nemocí, komplikací, k ověření klinické diagnózy a léčebného postupu u osob zemřelých ve zdravotnickém zařízení smrtí z chorobných příčin
  - poskytovatelé v oboru patologická anatomie
- **zdravotní** - zjištění příčiny smrti, objasnění dalších ze zdravotního hlediska závažných okolností a mechanismu úmrtí u osob, které zemřely mimo ZZ / v ZZ náhlým, neočekávaným, násilným úmrtím, včetně sebevraždy
  - poskytovatelé v oboru soudní lékařství
- **soudní** - při podezření, že úmrtí bylo způsobeno trestným činem
  - poskytovatelé v oboru soudní lékařství
- **anatomické** - k výukovým účelům, věda a výzkum
  - určená pracoviště vybraných univerzitních vysokých škol

patolog-anatom pitva vždy při úmrtí

- v souvislosti s těhotenstvím, porodem, potratem, umělým přerušením, šestinedělí
- u plodů z uměle přerušených těhotenství (genetická indikace)
- u dětí mrtvě narozených a zemřelých do 18 let věku
- při operaci, nechirurg. intervenčním výkonu, komplikace po operaci / intervenč. výkonu, při úvodu do anestézie
- odběr orgánu pro transplantaci, tkání, buněk, část těla pro výzkum, k výuce
- při klinic. hodnocení léčivého přípravku, klinic. zkouškách zdrav. prostř., užitím nezavedených metod
- při odběru orgánu za účelem transplantace, tkání, buněk
- nedostatečně objasněna příčina smrti, nemoci, komplikací, klinická dg

Výjimky stanoví zákona o zdravotních službách

rozhodnutí o pitvě

O provedení pitvy rozhoduje primárně **prohlížejí lékař**, určuje provedení:

- patologicko-anatomické pitvy
- zdravotní pitvy
- ✓ výhradně v případech uvedených v ZoZS
- ✓ není oprávněn nařizovat soudní a anatomickou pitvu

M U N I

M E D